

ADVIES VAN DE EUROPESE CENTRALE BANK

van 24 augustus 2017

inzake een voorontwerp van wet tot wijziging van het organiek statuut van de NBB betreffende het aantal directeuren in het Directiecomité van de NBB (CON/2017/34)

Inleiding en de rechtsgrondslag

Op 27 juli 2017 ontving de Europese Centrale Bank (ECB) een verzoek van de Gouverneur van de Nationale Bank van België (NBB), namens de Minister van Financiën, om een advies inzake een voorontwerp van wet houdende diverse financiële bepalingen (hierna het 'Voorontwerp') dat onder meer de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België wijzigt om het aantal directeuren in het Directiecomité van de NBB te verminderen.

De adviesbevoegdheid van de ECB berust op artikel 127, lid 4 en artikel 282, lid 5 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en artikel 2, lid 1, derde streepje van Beschikking van de Raad 98/415/EG¹, aangezien het Voorontwerp de NBB betreft. Overeenkomstig de eerste volzin van artikel 17.5 van het Reglement van orde van de Europese Centrale Bank heeft de Raad van bestuur van de ECB dit advies goedgekeurd.

1 Doel van het Voorontwerp

Het Voorontwerp beoogt het aantal directeuren in het Directiecomité van de NBB te verminderen. Luidens het organiek statuut van de Nationale Bank de NBB bevat het Directiecomité thans naast de Gouverneur die het Directiecomité voorzit ten minste vijf directeuren en ten hoogste zeven, waarvan één de vicegouverneur is. Luidens het Voorontwerp omvat het Directiecomité naast de Gouverneur maximaal vijf directeuren (waaronder de vicegouverneur). Het Voorontwerp stipuleert dat de Koning de datum van inwerkingtreding van dit nieuwe artikel bepaalt.

2 Algemene opmerking

In beginsel verwelkomt de ECB wetswijzigingen die efficiëntere besluitvormingsstructuren beogen in te voeren binnen een nationale centrale bank (NCB)², mits deze wijzigingen niet indruisen tegen de onafhankelijkheid van de NCB.

3 Specifieke opmerkingen

3.1 Overgangsbepalingen en ambtsezekerheid van zittende leden van het Directiecomité

3.1.1 Artikel 130 van het Verdrag verbiedt dat nationale regeringen en organen de leden van de besluitvormende organen van NCB's beïnvloeden bij de uitvoering van hun taken. Het concept van onafhankelijkheid van centrale banken omvat meerdere soorten onafhankelijkheid, waaronder

¹ Beschikking van de Raad van 29 juni 1998 betreffende de raadpleging van de Europese Centrale Bank door de nationale autoriteiten over ontwerpen van wettelijke bepalingen (PB L 189 van 3.7.1998, blz. 42).

² Zie Advies CON/2001/17 en Advies CON/2007/6.

persoonlijke onafhankelijkheid. Persoonlijke onafhankelijkheid zou in gevaar komen, indien de regels inzake de ambtstermijn en redenen voor het ontslag van Gouverneurs uit hoofde van het Verdrag en de Statuten van het Europees Stelsel van centrale banken en van de Europese Centrale Bank (hierna de 'ESCB-statuten') niet van toepassing zouden zijn op andere leden van de besluitvormende organen van NCB's die betrokken zijn bij de uitvoering van met het ESCB verband houdende taken. Meerdere bepalingen uit het Verdrag en de ESCB-statuten vereisen vergelijkbare ambtstermijn. Artikel 14.2 van de ESCB-statuten beperkt de ambtstermijn niet tot Gouverneurs, terwijl artikel 130 van het Verdrag en artikel 7 van de ESCB-statuten gewag maken van 'leden van de besluitvormende organen' van NCB's, in plaats van specifiek gewag te maken van Gouverneurs. Zulks geldt met name wanneer een Gouverneur 'primus inter paris' is ten aanzien van andere leden met equivalente stemrechten of indien andere leden zijn betrokken bij de uitvoering van met het ESCB verband houdende taken³. Dientengevolge moeten reorganisatiemaatregelen, die de ambtstermijn van leden van besluitvormende organen van NCB's betreffen die zijn betrokken bij de uitvoering van met het ESCB verband houdende taken, expliciet waarborgen dat zij hun taken blijven uitvoeren tot het einde van hun ambtstermijn, zulks overeenkomstig artikel 14.2 van de ESCB-statuten⁴.

- 3.1.2 Dat overwegende begrijpt de ECB dat de inwerkingstredingsdatum van het Voorontwerp bij Koninklijk Besluit zal worden vastgesteld. De ECB begrijpt dat dit mechanisme beoogt dat de inwerkingtreding en de uitstroom van directeuren in de loop van tijd op elkaar aansluiten om de persoonlijke onafhankelijkheid van de zittende directeuren te waarborgen. De ECB veronderstelt dat beoogd wordt het Koninklijk Besluit uit te vaardigen volgende op het einde van de ambtstermijn van een directeur waardoor vijf directeuren in het Directiecomité zitting zullen hebben, de Gouverneur niet meegerekend. Gezien evenwel het belang van de bescherming van de persoonlijke onafhankelijkheid van de zittende directeuren, en om ambiguïteit te vermijden en te voldoen aan het rechtszekerheidsbeginsel, stelt de ECB voor dat het Voorontwerp overgangsbepalingen zal bevatten die duidelijk stipuleren wanneer de wijzigingen in werking zullen treden. Dat kan bereikt worden indien bijvoorbeeld bepaald wordt dat het Koninklijk Besluit ten vroegste volgende op het einde of de beëindiging van de ambtstermijn van een directeur wordt uitgevaardigd waardoor het Directiecomité zal bestaan uit vijf directeuren, of minder, de Gouverneur niet meegerekend.

3.2 *Aantal directeuren in het Directiecomité*

- 3.2.1 Enerzijds bepaalt het Voorontwerp dat artikel 19 van het organiek statuut van de NBB moet worden gewijzigd zodat dit artikel bepaalt dat het Directiecomité naast de Gouverneur zal bestaan uit ten hoogste vijf directeuren, en niet uit maximaal zeven zoals thans het geval is, anderzijds stelt het Voorontwerp geen minimumaantal directeuren vast, in tegenstelling tot het minimumaantal van vijf directeuren zoals thans het geval is.

³ Zie Advies CON/2003/3 en Advies CON/2005/25; ECB-Convergentieverslag 2016, blz. 23 tot en met 25.

⁴ Zie Advies CON/2007/6, paragraaf 2.3 en Advies CON/2007/14, paragraaf 3.3.

3.2.2 Krachtens het organiek statuut van de NBB benoemt de Koning de Gouverneur⁵ en de andere leden van het Directiecomité⁶. Aangezien de wijzigingen in het Voorontwerp geen minimumaantal voor andere leden voor het Directiecomité vaststellen, zal de omvang van het Directiecomité in feite in een Koninklijk Besluit met de betrokkenheid van de Regering en de Koning worden vastgesteld. Op basis van een letterlijke constructie van deze bepaling, zou het Directiecomité theoretisch gezien kunnen worden teruggebracht tot één directeur (die overigens de titel van vicegouverneur zou dragen) en de Gouverneur, zulks op basis van het vereiste in het Voorontwerp van pariteit tussen Nederlandstaligen en Franstaligen. Enerzijds omvatten de statuten van ESCB-NCB's uiteenlopende samenstellingen voor hun besluitvormende organen, zulks afhankelijk van nationale voorkeuren en rechtstradities, anderzijds is het vanuit het perspectief van onafhankelijkheid van een centrale bank van belang dat een institutioneel kader een stabiele en langetermijnbasis vormt voor de werking van een centrale bank⁷. Een rechtskader, dat veelvuldige wijzigingen mogelijk maakt van de institutionele inrichting van een NCB, aldus de organisatorische of bestuursstabiliteit van een NCB aantastend, zou negatieve gevolgen kunnen hebben voor de institutionele onafhankelijkheid van de NCB.

3.2.3 Het Voorontwerp zou moeten vermijden dat de regering op discretionaire basis besluiten neemt over de omvang van het Directiecomité, met mogelijkerwijze ruime en frequente variaties. Aangezien de omvang van het Directiecomité directe invloed heeft op de institutionele inrichting van de NBB en de werking van het Directiecomité als een besluitvormend orgaan wiens mandaat de uitvoering van met het ESCB verband houdende taken omvat, moet het Voorontwerp bepalingen omvatten die de consistentie en de voorspelbaarheid van de omvang van het Directiecomité faciliteren. Zulks zal bijdragen tot de institutionele stabiliteit van de NBB en kan worden bereikt, zoals ook voor besluitvormingsorganen van andere ESCB-NCB's, door bijvoorbeeld in het Voorontwerp een vast aantal directeuren vast te stellen, dan wel redelijkerwijs beperkte reeks mogelijkheden aangaande een minimum- en een maximumaantal directeuren.

Dit Advies zal op de ECB-website bekend worden gemaakt.

Gedaan te Frankfurt am Main, 24 augustus 2017.

[getekend]

De president van de ECB

Mario DRAGHI

---

⁵ Artikel 23, lid 1 van het organiek statuut van de NBB.

⁶ Artikel 23, lid 2 van het organiek statuut van de NBB. De Koning benoemt de andere leden van het Directiecomité op voordracht van de Regentenraad.

⁷ Zie Advies CON/2011/104, met name paragraaf 5.1, en Advies CON/2013/41, paragraaf 2.5.